Gemeenteraadsfractie
D66 Westland

Raadsvergadering 8 november 2023

agendapunt: begroting 2024

Inleiding

Met interesse hebben wij de begroting voor 2024 gelezen. De financiële uitdagingen waar wij als gemeenten in deze tijd voor staan, zijn duidelijk geformuleerd in de begroting. Als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid om zorgvuldige antwoorden te formuleren die passen bij deze uitdagingen. Echter, naar ons idee zijn de antwoorden zoals het college deze heeft geformuleerd in de voorliggende begroting nog niet voldoende. In onze eerste termijn zullen we onze beschouwingen hierover uiteenzetten.

Financiën

In de begroting van 2024 heeft het college met een zogenoemde kaasschaaf op verschillende plekken 2% weggehaald. Dit is om tekorten van nu en in de toekomst te kunnen opvangen. Een systematiek die raadsbreed gedragen wordt en die wij als fractie nog altijd onderschrijven.

Echter, het college heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt waar deze gelden weg zijn gehaald en wat de gevolgen hiervan zijn. Om goed gebruik te kunnen maken van het budgetrecht van de gemeenteraad willen wij het college vragen dit alsnog inzichtelijk te maken. Dat stelt ons als raad in de gelegenheid om het juiste debat onderling en met het college te voeren over de keuzes die gemaakt moeten worden.

Wonen

Eén van de grote thema's van deze tijd is betaalbaar wonen. Landelijk is het woningtekort gigantisch en in Westland is dat al niet anders. Vorig jaar wist de gemeente afspraken te maken met de provincie over de versnelde bouw van 1500 woningen, waarvan 750 flexwoningen en 750 permanente woningen. Nog altijd zijn wij content met deze afspraken, die hoognodig zijn in onze regio, maar de resultaten laten inmiddels al een jaar op zich wachten.

Waar het college aangaf in het eerste en tweede kwartaal van 2023 woningen uit deze plannen te kunnen realiseren, is dat tot op heden niet gelukt. Weerstand uit de omgeving is hierbij een veelgehoord argument. Is het college bereid om, voor het belang van starters en statushouders, deze weerstand te trotseren? Immers, zonder wrijving geen glans.

Hoeveel woningen zijn er tot dusver binnen de Flexroute gerealiseerd en wat is het concrete doel van het college voor het aantal te realiseren flexwoningen voor 2024?

En naast de flexroute, voor hoeveel starterswoningen gaat het college deze periode? En hoeveel zijn er tot dusver gerealiseerd?

Opvang statushouders en Oekraïners

De taakstelling die Westland van het Rijk krijgt voor de opvang van statushouders loopt in 2024 verder op ten opzichte van eerdere jaren. Het college zet het voormalige Carltonhotel in als doorstroomlocatie, maar aanvullende huisvestingsoplossingen moeten ook gerealiseerd worden. Het college heeft in het verleden een voorsprong genomen op het aantal te huisvesten statushouders, om op deze wijze de asielketen te ontlasten. Hoe wil het college hier in 2024 mee omgaan?

Binnen de regio Haaglanden vangen wij 3000 Oekraïense vluchtelingen op in de gemeentelijke opvang, waarvan ca. 375 in Westland. Daarnaast worden er ca. 1100 vluchtelingen opgevangen in de particuliere opvang. Is er nog ruimte binnen Westland om nog meer Oekraïense vluchtelingen op te vangen? Is het college het met D66 eens dat het niet gepast is om '*de* Oekraïne' te zeggen?

Floragebied en Verdilaan

Veel valt er ook te lezen over het te ontwikkelen Floragebied. Naar ons idee is dit een mooie ontwikkeling die we als gemeente enorm moeten aanjagen, want door ontwikkelingen als deze, kunnen we onze gemeente blijvend laten bloeien.

Voor het college hangt de ontwikkeling van het Verdilaangebied samen met de ontwikkelingen in het Floragebied. Wij vinden het onbegrijpelijk dat de Verdizone daardoor zo onnodig lang moet wachten. Een voetgangersoversteekplaats bij de bibliotheek lijkt ons niet heel moeilijk te realiseren. Wat staat deze quick fix in de weg?

Waarop is het college nu aan het wachten? Moeten we niet simpelweg modulair aan de slag gaan met de ontwikkelingen die hier moeten plaatsvinden? Tijdens de vorige begrotingsraad hebben wij een motie ingediend om een voetgangersoversteekplaats te realiseren, wij willen graag een concrete toezegging wanneer deze gerealiseerd wordt.

Groen

Naast wonen is klimaat en groen één van de grote thema's van deze tijd. De groenvisie van het huidige college is als hamerstuk aangenomen, echter zoals het college aangeeft zijn de opgaven nog altijd groot. We kunnen immers niet de hele leefomgeving van inwoners direct vergroenen.

We zien een stijgende belangstelling voor de eigen leefomgeving onder onze inwoners. Nog altijd benaderen inwoners ons wanneer bomen weggehaald worden, mails die we regelmatig ook met het college delen. Dit vraagt ook wat anders van ons als gemeente in ons groenonderhoud, maar ook bij het kappen van bomen. Wij willen graag van het college horen hoe hij dit anders vorm zou willen geven in 2024?

Sociaal domein

Het sociaal domein is een gebied dat veel van de gemeentelijke middelen vraagt. Het is één van onze belangrijkste taken en verantwoordelijkheden. Tegelijkertijd zien we dat veel onderwerpen genoemd worden bij het sociaal domein. Graag willen we van het college horen wat er allemaal onderdeel is van dit containerbegrip. Zijn dit slechts de zaken die jaren

terug gedecentraliseerd zijn? Of valt hier ook kunst en cultuur onder? En horen voorzieningen zoals Vitis Welzijn hier ook bij? Graag een heldere uiteenzetting.

Graag willen we ook hier inzicht hebben in hoe de kaasschaaf gehanteerd wordt. Wordt de kaasschaaf ook ingezet bij de jeugdzorg? En bij de WMO en de hulp bij huishouden? En wat betekent dit dan concreet voor onze inwoners?

De bezuinigingen, of het nu om de kaasschaaf of het ravijn gaat, zullen onvermijdelijk leiden tot het maken van keuzes die onze inwoners raken. Het college is van plan om de eventuele effecten van deze keuzes in beeld te brengen, zodat deze weloverwogen gemaakt kunnen worden. Hoe wil het college de eventuele effecten van de keuzes in beeld brengen?

Uit de analyse van de prestatie-indicatoren (CBS Bevolkingsstatistiek) blijkt dat onze gemeente het goed doet in de zorg, in vergelijking met andere gemeenten. Dit is grotendeels het effect van de hechte samenleving die er in onze gemeente bij onze inwoners is. Gaat het college ervan uit dat dit zo zal blijven of zet het college ook actief in op het 'hecht' houden van de samenleving? Zo ja, hoe?

Externen

Lokaal en landelijk zien we dat er veel aandacht is voor het aantal externe medewerkers dat ingehuurd wordt. Wij zien binnen Westland ook dat er steeds meer externen ingehuurd worden. Met regelmaat worden we als raad hierover geïnformeerd. Het woord externen is naar ons idee eendimensionaal. Je kunt voor veel verschillende onderwerpen een externe medewerker inhuren.

Maakt het college onderscheid tussen het inhuren van externen die eigen personeel vervangen en externen die specifieke expertise leveren? En hoe zorgt het college ervoor dat de benodigde toekomstige expertise ook binnen ons ambtelijk apparaat opgebouwd (of geborgd) wordt?

Cultuur

Onze fractie was onlangs aanwezig bij de indrukwekkende naamgevingsceremonie van het viaduct in de A20 tussen De Lier en Maasdijk. Dit viaduct draagt nu de naam ‘Kanonnier der 1e klasse Bas Alsemgeest’. Zowel de naamgeving als de ceremonie waren een passend eerbetoon aan deze jonge, gesneuvelde Westlander. D66 vindt dat meer mensen het verhaal achter het naambord zouden moeten kennen. Dit zou kunnen via het Westlandse onderwijs en een permanente webpagina bij Erfgoed Westland, eventueel in samenwerking met de andere gemeenten die aan dit naamgevingsproject deelnemen. Wij vragen het college om hier stappen in te zetten en de raad over de voortgang op de hoogte te houden.

De afgelopen jaren is veel tijd en geld geïnvesteerd in het op orde krijgen en beschrijven van de gemeentelijke kunstcollectie. Nu deze inventarisatie is voltooid, vindt D66 Westland het tijd worden om de aanbeveling uit *Cultuurkoers Westland 2030* om een vervolg hieraan te geven, uit te voeren en de kunstcollectie voor een groter publiek toegankelijk te maken. Aangezien van alle kunstwerken foto’s en beschrijvingen zijn gemaakt, kan de collectie op een eenvoudige wijze digitaal toegankelijk worden gemaakt. Eerder is dit al gebeurd met de uitgereikte gemeentelijke onderscheidingen en de collectie van het Westlands Museum. Al deze gegevens zijn te raadplegen op de website van Erfgoed Westland.
D66 dient hierbij een motie in om op eenzelfde manier de gemeentelijke kunstcollectie zo spoedig mogelijk toegankelijk te maken.

Het college benoemt drie kernwaarden die moeten worden behouden en uitgebouwd en die samen de identiteit van de Westlanders vormen: betrokkenheid, doorzettingsvermogen en arbeidsethos. Vervolgens stelt het college dat de kernpartners Bibliotheek, Cultuurweb, Westlands Museum en Theater De Naald hun programmering ten dienste van deze kernwaarden moet laten zijn en dat de gemeente daarbij de regierol heeft. Kan het college uitleggen waarom er zo diep moet wordt ingegrepen in de vrijheid van Westlandse cultuurinstellingen om hun eigen programmering op te stellen, onafhankelijk van overheidsbemoeienis, alleen om te bewijzen wat dé identiteit van dé Westlanders is?

Uitleiding

Met interesse hebben we de begroting gelezen, maar door het algemene karakter van de hoofdstukken, hebben we meer dan dertig vragen aangeleverd. Bij de beantwoording viel ons op dat sommige vragen simpelweg zijn overgeslagen, omdat deze ambtelijk als politiek waren bestempeld. Kan het college aangeven waarom dit is gebeurd? Alle vragen worden toch door of namens het college beantwoord? De overgeslagen vragen zijn in deze eerste termijn verwerkt en wij verwachten dan ook op álle vragen een gedegen antwoord van het college.

Ook viel ons op dat in veel gevallen en bij verschillende partijen bij de beantwoording verwezen wordt naar informatiebijeenkomsten die in 2023 hebben plaatsgevonden. Dit zijn vaak besloten bijeenkomsten geweest die niet meer terug te luisteren zijn en waarvan geen verslag is gemaakt. Dit verslechtert de informatiepositie van de gemeenteraad. Is het college het met ons eens dat dit geen correcte wijze is van het beantwoorden van informatieve vragen van fracties?

Onze fractie geeft er de voorkeur aan om meer informatie schriftelijk te ontvangen. Wij lezen liever een aantal memo’s dan dat we aanwezig zijn bij informatieavonden waarvan de kwaliteit discutabel is. We willen het college expliciet vragen om terughoudend te zijn met deze avonden en willen hierop een reactie van het college.

Slot

We kijken uit naar de reactie van het college op de eerste termijn die nog vol met vragen zit. D66 Westland kijkt uit naar de begrotingsraad van 8 november en hoopt op een constructief debat om zo tot de juiste politieke keuzes te komen voor 2024.

Hiermee kom ik aan het slot van de algemene beschouwingen van D66 Westland. D66 Westland wenst de raad, het college, de griffie en de ambtenaren een succesvol begrotingsjaar toe.

Benjamin Hofland
fractievoorzitter D66 Westland
8 november 2023